

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis 2010 gruodis Nr.20

Kai baigiasi gruodis, ir tamsa užleidžia vietą šviesai – ateina Kalėdos, nešdamos ramybę, susitaikymą ir meilę. Kai sniegas apdengia žemę, viskas tampa vienodai balta ir gražu. Bet juk žinome, kad šviesiausia yra ne nuo sniego, o nuo artimų žmonių gerumo ir dėmesio. Tegu niekada to nepatirūksta Jūsų šeimose. Tegul visiems užtenka kantrybės nebaigtiems darbams užbaigti, optimizmo naujiems pradėti.

Su Šv.Kalėdom ir ateinančiais Naujaisiais metais!

Seniūnas Alvydas Danauskas

Tu ateik, mano angele baltas,
Iš sapnų, iš dangaus, iš žvaigždžių.
Kasdienybės pilkos nesugeltas,
Atsistok po vaikystės medžiu.
Aš sudėsiu žvaigždes tau po kojų.
Tik ateik iš Kalėdų nakties.
Iš vaikystės per dangų, per gojų
Įsisupęs į skiautę vilties.

Zita Gaižauskaitė

Kan. Bronius Šlapelis, Tauragnų – Daunorių parapijų klebonas

Vėl sulaukėme Advento

Žodis „adventas“ yra kilęs iš lotyniško žodžio „adventum“. Jis reiškia „atėjimą, atvykimą“. Adventas apima dvi krikščioniško tikėjimo prasmes: pirmoji išreiškia antrąjį Kristaus atėjimą į žemę pasaulio pabaigoje ir pasirengimą susitikti su Teisėju Kristumi. Tai gali atsitikti ir labai greitai, nes Viešpats yra arti. Antroji prasmė – Adventas suteikia galimybę dvasiškai pasirengti Kristaus Gimtadienio šventei – Kalėdoms.

Bažnyčios istorijoje Adventą formavo dvi skirtingos tradicijos. IV amž. pabaigoje Ispanijoje ir Galijoje Adventas įgavo atgailos pobūdį. Tada žmonės buvo kviečiami per Adventą pasninkauti, daugiau susikaupti ir laikytis abstinencijos. Apie tai rašė šv. Hilaras, miręs 367 metais. Tada Adventas tęsdavosi tris savaites prieš Trijų Karalių šventę (sausio 6 d.). V amž. Advento laikotarpis buvo prailgintas iki 40 d. ir tęsėsi tiek, kiek Gavėnia. Tada Adventas prasidėdavo lapkričio 11d., liturginę šv. Martyno minėjimo dieną, ir vadinosi šv. Martyno keturiasdešimtadieniu. Tai išliko iki mūsų dienų.

Romėniška tradicija atėjo iš VI amžiaus. Romoje buvo kitaip išgyvenamas ir švenčiamas Adventas. Liturgijoje išreiškiamas džiaugsmingas Viešpaties atėjimas giedant Aleliuja ir kitus džiaugsmo himnus. Tada nebuvo įvesta jokių atgailos formų. Nuo Popiežiaus Grigaliaus Didžiojo

laikų (mirusio 604 m.) Adventas turėjo keturias savaites. Ši praktika galioja ir šiandien Katalikų Bažnyčioje.

Viduramžiais įvyko šių abiejų tradicijų susiliejimas. Išliko Aleliuja, bet liturginė Advento spalva – violetinė, negiedamas Gloria (Garbė Dievui) ir Te Deum (Tave Dieve), o taip pat reikalaujama laikytis pasninko, rimties, susivaldymo. Šią Advento formą pirmieji priėmė vienuoliai, benediktinai ir cisternai, o išplatino pranciškonai. Visa Vakarų Bažnyčia laikosi šios Advento formos nuo XIII amžiaus. Dvi prasmės Adventą padalino į dvi dalis. Tai Viešpaties gimimo ir antrojo Jo atėjimo laukimas. Gruodžio 17 d. jį perskiria į dvi dalis. Pirmą Advento dalis skelbia antrąjį Kristaus atėjimą pasaulio pabaigoje. Antra dalis skirta betarpiškam pasirengimui Kalėdoms. Šis Advento padalinimas matyti ir liturginiuose tekstuose, maldose, šv. Rašto skaitiniuose. Abi Advento dalis sieja pranašo Izaijo skaitiniai, kurie išreiškia Mesijo atėjimo viltį ir ilgesį: „Rasokite, dangūs, iš aukštybių ir debesys išlykite teisumą. Žemė teprasiveria, tedygsta išganymas, drauge tegu išželdina teisumą“. Viešpaties atėjimui ir gausių malonių gavimui reikia paruošti savo širdį nuoširdžia atgaila. Pranašas Izaijas ir Jonas Krikštytojas kviečia tyruose šaukiančiojo balsu: „Taisykite Viešpačiui kelią. Ištiesinkite jam takus“.

Daugelyje Lietuvos bažnyčių yra laikomasi senos Advento tradicijos – ankstyvą sekmadienio rytą, auštant, aukoti šv. Mišias, vadinamas rarotomis, taip pat giedoti Marijos valandas. (Tauragnų bažnyčioje ši tradicija nėra įvesta. Prieš mane buvęs klebonas kun. Dr. Vincentas Iškratas, vienuolis marijonas, nepatėrė įvesti, nes kaimo žmonėms bus sunku ateiti į pamaldas ankstyvą rytą). Kitose katalikiškose šalyse ramos būna kiekvieną Advento dieną. Procesijos dalyviai, nešdami degančias žvakes, giedodami Marijos himnus iškilmingai įeina į tamsią bažnyčią. Tada ją apšviečia įsineštų žvakių šviesa. Prie didžiojo altoriaus aukštai iškelta didelė žvakė simbolizuoja Nekalčiausią Mergelę Mariją, kuri atnešė į pasaulį Kristų – Saulę. Advento vainikas, nupintas iš spygliuočių šakelių, ir keturios žvakės

simbolizuoja žmonių laukimą ir viltį. Per ramos šis vainikas pašventinamas ir uždegama pirmoji žvakė. Kiekvieną sekmadienį uždegama po vieną žvakę, o ketvirtą Advento sekmadienį uždegamos visos keturios.

Kiekvienas katalikas yra kviečiamas Adventą išgyventi rimtyje, susikaupime, darant atgailą, gerus darbus, atnaujinant ir sustiprinant dvasinį gyvenimą. Todėl vengtini triukšmingi pasilinksminimai, dainos, šokiai, ypač girtavimas. Kalėdų džiaugsmas turi subręsti maldoje ir atgailoje. Jis nepasiekiamas tai sielai, kuri išblaškyta įvairių triukšmingų pramogų, pasilinksminimų. Kuo nuoširdžiau išgyvensime Adventą, tuo džiaugsmingesnės bus Kalėdų šventės. Advento penktadieniais reikia susilaikyti nuo mėsinių valgių, svaigalų ir, savo nuožiūra, nuo leistinų malonumų: kai kurių televizijos laidų, o kai kam ir nuo saldumynų... Prie atgailos galima priskirti gailestingumo, krikščioniškos meilės darbus: šelpti stokojančius, aplankyti ligonius, padėti apleistiems seneliams. Krikščionišką budėjimą išreiškia tyra siela, taika, vienybė su Dievu, Bažnyčia. Todėl reikalinga atlikti išpažintį, kad Kristaus pažadėta ramybė būtų širdyje ir gyvenime.

Rašytojas parašė apsakymą apie vieną merginą. Ji buvo vieniša, be šeimos. Dirbo buhalterė ir visą laiką galvojo tik apie save: gražiai pasipuošti, nesusirgti, kas mėnesį papildyti sąskaitą sutaupytais litais. Sekmadienius ji šventė ir lankėsi pamaldose. Kiekvieną dieną po darbo ilsėdavos. Atostogų metu ji apie nieką negalvojo. Niekas nematė jos verkiančios ar besijuokiančios. Kai jos darbovietėje kas nors organizuodavo paramos rinkliavą našlaičiams, invalidams, ji niekada nepaaukojo nė vieno cento. Visą amžių ji pragyveno lengvai, tik senatvėje neteko regėjimo. Ji pirmą kartą pasijuto reikalinga kitų žmonių pagalbos ir priklausoma nuo kitų norų ir valios. Ji atsidūrė senelių prieglaudoje. Gavo kambarį, kuriame dar gyveno dvi invalidės: viena epileptikė, kita skrupulatė. Taigi ne kokia kompanija Cecilijai. Serganti skrupulais kreipėsi į naują kambario gyventoją sakydama: „Jei jūs turėtumėte sveikas akis, jūs pamatytumėte, kokios mes bjaurios“. Antroji, epileptikė, prabilo kitaip: „Dėkok Dievui, kad tu nematai. Tau būtų didelė kančia mus matyti ir su mumis kartu gyventi“. Cecilija savo naujoms draugėms atsakė: „Jei jūs norėtumėte žinoti, kaip atrodo Dievo akivaizdoje, tai jūs daugiau rūpintumėtės savo sielos grožiu, o ne išore“. Rašytojas apsakymą baigia gražiu pastebėjimu: regėjimo praradimas ir senatvė Cecilijai atvėrė dvasios akis. Ji toliau gražiai apaštalavo senelių prieglaudoje.

Taigi ar daug žmonių šiandien stengiasi išpaušti savo sielą ir gerai atrodyti Dievo akivaizdoje? Tam tikra dalis žmonių pataikauja tik savo pilvui ir dar kam nors, kad patirtų trumpą malonumą, o sielą, Dievą, maldą, Bažnyčią pamiršta. Jei mes apsidairytume aplinkui, tikrai surastume tokių žmonių, už kuriuos reikia nuoširdžiai melstis ir paprašyti Dievo, kad atsiųstų jiems dvasinį praregėjimą, kad jie tinkamai pasirengtų Kristaus gimimo šventei Bažnyčioje ir savo asmeniniame gyvenime.

Baigiasi 2010, krizės, metai.
Kokie jie buvo ir su kokiais
lūkesčiais ir viltimis tauragniškliai
laukia ateinančių metų? **Valda**
Žebelienė pakalbino keletą
bendruomenės narių iš įvairių
socialinių sluoksnių.

Valda

Kunickaitė. Šiomet baigiau Utenos kolegiją. Liepos mėn. gavau informacinių sistemų technologijos inžinierės diplomą. Kai mokėmės, visi žinojome, kad tai paklausis specialybė. Į Utenos „Mėsos“ kombinatą darbuotojai važinėjo net iš Vilniaus. Buvom garantuoti, kad baigę tikrai gausime darbą. Deja, deja... Diplomas rankose, o reikia verti Utenos darbo biržos duris. Skaudu, kad mokaisi, o paskui esi niekam nereikalingas. Galbūt ir būčiau gavusi darbą kituose Lietuvos miestuose, bet nesinorėjo išvykti iš Tauragnų. Visur siuntinėčiau savo CV, bet taip ir nesuradau darbo. Darbo birža nieko negalėjo pasiūlyti. Gryno atsitiktinumo dėka įsidarbinau „BTA draudimo“ Utenos skyriuje. Nors dirbu tik mėnesį, bet esu patenkinta. Darbas įdomus.

Tikiuosi, kad Naujieji metai neiškrės išdaigos ir aš, išbuvusi trijų mėnesių bandomąjį laikotarpį, toliau ten dirbsiu.

Rasa Eidžiulytė. Krizės metai mane užgriuvo visu sunkumu. Jau metai, kaip esu bedarbė. Gerai, kad gyvenu tėvų namuose, kur turiu ką veikti. Smagu buvo du mėnesius dirbti viešuosius darbus seniūnijoje. Vis šiekie tokie uždirbti pinigėliai ir žmogus pasijunti reikalingas. Esu visai nusivylusi

darbo biržos darbu. Niekada nepasiūlo darbo. Turi pati ieškoti. O kur ieškoti ir kam esi reikalinga? (Jei susirandi, jie sau pasideda pliusiuką.) Dabar prasidėjo projektas „Kaimo vietovių darbo jėgos persiorientavimo iš žemės ūkio į kitas veiklas skatinimas“, vyks įvairūs mokymai. Žada įdarbinti, bet, man atrodo, kad tai tik gražūs pažadai. Mokymus organizuojantys „gudručiai“ susišluos pinigus, o besimokantys vėl liks „ant ledo“. Bus organizuojami 12 savaikių siuvėjų kursai. Aš visai nenoriu būti siuvėja. Taigi užburtas ratas. Miestelio bibliotekoje vyksta kompiuterinio raštingumo kursai. Lankau noriai. Šeimos veiklos namuose išklausiu psichologės Editos Vaišnoraitės paskaitas. Taigi nesėdžiu užsidariusi.

Svajonės kitiems metams? Ogi, kad daugiau darbą ir būtų sveiki namiškiai.

Liuba

Skliaustienė. Esu dirbanti pensininkė, todėl, vyriausybės nutarimu, man nurėžė pusę pensijos. Nepasakyčiau, kad krizė labai prispaudė, bet pajutau jos padarinius. Buvau suplanavusi namo remontą. Jis po truputį juda. Reikia užbaigti, kol dar dirbu, nes paskui tik iš pensijos nesugebėsiu to padaryti. Gerai, kad sveikata nebloga ir nereikia pinigėlių vaistams. Žinau, kaip gyvena seniūnijos pensininkai ir bedarbiai. Kad kas nors keistųsi į gera, nesijaučia. Tikiuosi, kad kitąmet krizė baigsis ir mes, pasiekę jos dugną, pagaliau stipriai atsispirsim ir imsime kilti į viršų.

Jonas

Maniušis. Nors visur, ir per radiją, ir per televiziją, ir spaudoj, vien tik grėsmingas žodis – krizė, nepasakyčiau, kad labai stipriai ją pajutau. Į mano sodybą pailsėti, kaip pernai, taip ir šiemet, atvažiuo panašus skaičius žmonių. Gal tik šių metų rugsėjis buvo labai prastas, bet taip skūstis negaliu. Žmonės skambina, teiraujasi. Kviečiu atvažiuoti, apsidairyti ir tik tada susitarti dėl poilsio. Jau dabar turiu klientų, kurie užsisakė namelius šventėms.

Kokie lūkesčiai kitiems metams? Kad būtų gera sveikata ir kad sėkmingai užbaigčiau pradėtas statybas. Noriu atstatyti senelių namą tokį, koks jis buvo mano vaikystės prisiminimuose.

Na, o kokie buvo krizės metai man ir mano šeimai? Sakysčiau, neblogi, nors vyras buvo bedarbis. Prižvejojo nemažai žuvų, prigrybavo grybų. Turėjo ką veikti. Baigė kūrikų kursus. Dabar jau mėnuo kaip dirba parduotuvės katilinėje. Nors pajamos sumažėjo, bet galima išsiversti. Nereikia tik dejuoti. Džiaugiuosi, kad gera sveikata. Man krizės metai buvo pernai, kai sirgau ir niekur negalėjau dalyvauti. O dabar aš visai patenkinta gyvenimu. Tikiuosi, kad ir kiti metai neiškrės „šunysčių“, būsim visi sveiki ir darbingi.

Valda Žebelienė

Tėčiui

Metai bėga taip greit...
Jau pražilo plaukai...
Jau užaugo vaikai, iškeliavo
Sėdit dviese, vieni,
Tokie tylūs, liūdni
Prie apkrauto vaisėmis stalo.
Netylėkit, kalbėkit,
Į akis pažiūrėkit-
Kūčių vakaras tyras ir šventas.
Paslaptina naktis,
Stebuklinga naktis.
Baltos snaigės vis krenta ir krenta.

Jos užkloja takus
Per laukus ir miškus.
Jos užpusto pažliugusį kelią.
Ir pajunta žmogus
Koks didingas, gražus
Šis pasaulis būti dar gali.

Pasitrauks liūdesys,
Niūrios mintys išnyks,
Kai plotkelę jūs laušite tyliai.
Ir švelni ramuma
Gaubs tave, gaubs ir ją,
Ir visus, kas gyvenimą myli.

Paslaptina naktis!
Stebuklinga naktis!
Ryt – Kalėdos!
Brangieji, su šventėmis!

Sveikindama Jus, mieli tauragniškliai, su artėjančiomis Šventomis Kalėdomis ir Naujaisiais metais, noriu pasidalinti trumpučiu Bruno Ferrero pasakojimu.

*Stovėdamas šalia Dievo, žmogus žiūrėjo į savo gyvenimo kelią.
Dvi pėdų eilės ėjo gražiausiais jo gyvenimo laikotarpiais, o štai sunkiausiais matėsi tik viena pėdų eilė.*

- Dieve, tu man pamelavai. Visada sakei, kad amžinai būsi šalia manęs, kad ir kas beatsitiktų. Kai buvo geriausios dienos, smėlyje matosi mūsų abiejų pėdos, tačiau užgriuvus bėdoms smėlyje tik vienos pėdos... mano pėdos... kur tada buvai, Dieve?

- Vaikėli, tuomet aš nešiau tave ant rankų. Tu matai manąsias pėdas, - atsakė Dievas.

Taip turbūt galėtų atsakyti ir Motina savo vaikui, ir visi tie, kuriems mes brangūs, tie, kurie mus myli ir kuriuos mylim mes. Norėčiau ir palinkėti Jums visiems Vilties, Tikėjimo, kad visada, kas benutiktų, šalia Jūsų būtų artimi ir brangūs žmonės.

Danguolė Grabauskienė, bendruomenės pirmininkė

Žiemos šarmoj sustokim pagulvoti,

Kas nuveikta, ką siekta,

Kaip gyventa... O kaip surasti tą gražiausią žodį

Artėjančiai žmogaus ir žemės šventei.

(M. Martinaitis)

Gruodžio mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

50 metų sukanka **Povilui Kunigėliui** iš Tauragnų;

60 metų jubiliejų švenčia **Vytautas Mameniškis** iš Klykių;

70 metų – **Vincas Gurkšnys** iš Sėlės k., tauragniškę **Grażina Čečergienė** ir **Elena Grigaliūnienė** iš Vidžiūnų kaimo;

75 metų sukanka **Adelei Mameniškienai** iš Aukštaglynio k. ir tauragniškei **Genovaitėi Toleikienei**;

80 metų jubiliejų švenčia **Danutė Raudonienė** iš Bajorų k.;

100 metų sulaukė **Anelė Puodžiukienė** iš Klykių.

Danguolė Grabauskienė

Nauja paroda - užeikite

Kažkas atėmė mano laiką,
Kažkas atėmė mano tiesą.
Užliūliavo mane lyg vaiką,
Užgesino mane lyg šviesą.-

Šiais tautodailininkės Donatos Prušinskaitės žodžiais noriu pradėti trumpą pasakojimą apie jos tapybos darbų parodos atidarymą Tauragnų krašto muziejuje. Įėjus gana šaltą paskutinę lapkričio dieną mus pasitiko gausybė gėlių. Žvelgė jos į mus iš paveikslų, bet tikrai tapo šilčiau. Mėgstamiausia D.Prušinskaitės tapybos tema ir yra gėlės.

O žiūrint į pačią darbų autorę, besiklausant jos skaitomų eilėraščių, apsakymėlių tikrai norėjosi prieštarauti pradžioje pacituotoms autorės

eilėraščio eilutėms – tiek gyvybės, optimizmo ir energijos, sugebėjimo gražiai pasišaipyti net iš savęs galėtų pavydėti ir žymiai jaunesni. O juk autorė perkopusi per aštuoniasdešimt... Sena tiesa, kad kūrybinės ugnies net ir metai nepajėgūs užgesinti.

Parodos atidaryme dalyvavo gausus tauragniškių ir svečių būrys. Mintimis apie dailininkės kūrybą pasidalino kultūros skyriaus vyr. specialistė Zita Mackevičienė, kraštotyros muziejaus direktorė Lilija Jovarienė, Donatos Prušinskaitės pusseserė Birutė Slapšienė.

Aplankykite parodą ir Jūs. Pasigrožėkite.

Aldona Kirkienė Veikla tęsiasi

Tauragnų šeimos veiklos namuose nuolat organizuojama įvairi veikla. Spalio mėnesį mokymai vyko Klykių bendruomenėje. Kursus vedė lektorė Aurelija Lingienė. Organizuodama ten mokymus viliausi, kad ateis kur kas daugiau klausytojų, nes maniau žmonių negąsdins atvykimas: juk viskas čia pat, arti, o gyventojų taip pat nemažai. Na, o tikslinės grupės klausytojams mokama stipendija. Gaila, kad tik keletas ją užsitarnavo. Džiaugiuosi Klykių bendruomenės moterimis, kurios, nepaisant amžiaus ir visai nepretenduodamos į tikslinę grupę, buvo kantrios, dėmesingos ir taip aktyviai lankė kursus. Anot jų, malonu išeiti iš namų, pabendrauti, susitikti ir dar papildyti jau turimą patirties bagažą.

Lapkričio mėn. Tauragnų šeimos veiklos namai organizavo susitikimą - seminarą Juknėnų bendruomenėje. Tai buvo ne tik mokomoji, bet ir pažintinė programa. Drauge su juknėniškiais lankėmės Antano

Nuotraukoje: Donata Prušinskaitė
(sėdi viduryje) su parodos atidarymo dalyviais

Juknėnuose

ir Motiejaus Miškinių sodyboje, kur labai įdomiai pasakojo ir prisiminimais dalijosi muziejaus vadovė Rimanta Gaidienė. Seminarą apie smurtą šeimose vedė lektorė Elona Berniūnienė.

Tauragnų krašto bendruomenės susirinkime dalyvavo daug kursų klausytojų. Todėl labai puikiam bendruomenės renginyje buvo įteikti kursų baigimo pažymėjimai. Primenu, kad ne visi kursų klausytojai juos atsiėmė. Tai gali padaryti užėję į Šeimos veiklos namus.

Esu dėkinga visiems tiems lankytojams, kurie negaili laiko, yra kantrūs, žingeidūs, aktyvūs ir motyvuoti. Norėčiau daugiau paraginti namisėdas ir tuos, kuriems atrodo, kad viską žino. Psichologijos žinių visuomenė yra mažiausiai gavusi, todėl labai svarbu daugiau žinoti apie save, santykius šeimoje, įgauti daugiau bendravimo įgūdžių, išmokti spręsti konfliktus ir kt. Išnaudokime esamas galimybes, tokie projektai Tauragnus gali greitai aplankyti, nes psichologijos valandos labai brangiai kainuoja.

Danguolė Grabauskienė

Apie darbus, akmenis, dainas ir cepelinus...**Videniškių kapelos vyrai**

Bendruomenės ataskaitinis – kaip ir kiekvieną rudenį. Tik žmonių šįkart buvo kaip niekada daug – vos tilpo į salę. Juk, jeigu ateitų vien bendruomenės nariai, būtų (paskutiniaisiais duomenimis) 101 žmogus. O kur dar rėmėjai, kurie perveda du procentus pajamų mokesčio ar remia bendruomenę kitokiais būdais, nors ir nemoka nario mokesčio. Tokių dar susidarytų apie trisdešimt. Atėjo visi, kurie panorėjo, gal kvietimai padėjo, gal garsioji Videniškių kapela priviliojo, gal skelbtas cepelinų „balius“... Motyvai ne taip ir svarbūs, svarbu, kad žmonės susirinko. Ačiū visiems.

Kalbėdama apie per metus nuveiktus darbus išskyrčiau kelis aspektus. Kadangi ir apie dalyvavimą projektuose, ir apie keliones, ir apie kultūrinę veiklą buvo rašyta ankstesniuose bendruomenės laikraščio puslapiuose, per ataskaitinį parodytos nuotraukos ir filmuota medžiaga, apie tai jau nerašysiu. Gal mano pasisakyme pritrūko žvilgsnio į ateitį, bet ypatingai didelių darbų neplanuojame, o apie būtinumą tęsti mokyklos pradėtus darbus įamžinant kraštietės Eugenijos Šimkūnaitės atminimą kiek užsiminiau. Klausimas lieka atviras, bet manau, kad bendromis jėgomis rasime geriausią sprendimą.

Šventėje dalyvavo tautodailininkas Vytautas Šemelis. Skatindamas gražiausių sodybų konkursus, jis bendruomenėms dovanoja akmenines sodo skulptūras. Tokią atvežė ir mums. Dar neaišku, kaip ją panaudosime: ar gražiausios sodybos šeiminiškams padovanosime, o gal dėmesio verta mintis - pradėti kurti skulptūrų parką? Juk Tauragnų kraštas tikrai turtingas rieduliais. Taigi ačiū ponui Vytautui už dovaną ir idėjas, kurios galbūt paskatins mus ir toliau bendradarbiauti.

Buvo pasidžiaugta ir tais žmonėmis, kurie sėkmingai baigė kompiuterinio raštingumo kursus bibliotekoje ir įvairius kursus, vykusius Tauragnų šeimos veiklos namuose. Jiems Aldona Kirkienė ir Nijolė Šuminienė

Vytauto Šemelio dovana

įteikė pažymėjimus.

Visus linksmo Videniškių kaimo kapela, vadovaujama Juozo Vasiliausko. Nors kapela atvažiavo nepilnos sudėties, bet tauragniškiei labai šiltai sutiko jų skambias dainas, muziką ir šokius. Svečiai labai gražiai prisistatė, dovanodami (kaip jie sakė) iš šiuometinio Videniškių laukų derliaus iškeptą duonos kepalą. Skambėjo dainos, sukosi poros, gal tik apie vidurnaktį išsiskirstė paskutinieji šokėjai... O mane labai maloniai nustebino ir moterys saviveiklininkės. Ačiū joms už staigmeną.

O jau cepelinų skanumas buvo! Ačiū moterims, kurios savo bulvių ir svogūnų negailėjo, ačiū toms, kurios virtuvėje padėjo, o didžiausias ačiū, žinoma, šeiminiškių šeiminiškai Vitai Šlepikienei. Kai mes kapelos klausėmės, ji tuos cepelinus virė (apie pusketvirto šimto!) ir užtat pati vakaronėje dalyvauti negalėjo... Ačiū ir Kraštonos pagrindinės mokyklos direktoriui Rolandui Gruodinskui, kuris geranoriškai leido pasinaudoti mokyklos valgykla. Gera, kai yra tokių supratingų žmonių.

Nesklandumų, žinoma, pasitaikė. Jų nebūna tik tada, kai nieko neveiki ir neruoši, tačiau manau, kad visada reikia mokėti džiaugtis tuo, ką turime.

**Vytauto Šemelio nuotraukose
užfiksuotos renginio akimirkos.**

Videniškiečių duona

Pažymėjimai baigusiems kursams

Moterys susidomėjo nauju laikraščio numeriu

Cepelinai patiko ir kitiems

O vyrai cepelinais...

Smagu ir dalinti

Šokio sukuryje

MŪSŲ KAIMAI

Dažniausiai savo laikraščio puslapiuose rašome apie tai, kuo gyvena, ką veikia Tauragnų miestelio žmonės. Šįkart nusprendėme pasižvalgyti po kaimus, juk ten taip pat gyvena įdomūs žmonės su savo džiaugsmiais ir rūpesčiais. Pirmas toks pasakojimas apie Maleckažemio kaimą. Kituose laikraščio numeriuose pasakosime jau apie kito kaimo žmones. Taigi Jūsų dėmesiui **Bronės Juknevičienės** reportažas iš Maleckažemio kaimo.

Keli faktai apie Maleckažemio kaimą: žiemą gyvena 22 žmonės, vasarą jų būna daugiau. Vyriausia gyventoja – Teklė Virvytienė, spalio mėnesį jai suėjo 90 metų, jauniausia – Ieva Kamarauskaitė, jai šešeri, o sodybų iš viso yra 18.

Pirmas namas Maleckažemio kaime – Valkauskų – stovi prie kelio, atrodo, taip ir kviečia užsukti. O ir žmonės pažįstami, taigi pradėsiu nuo jų. Pabeldžiu, užteiti kviečia **Danutė** ir **Natalija Valkauskienės**.

Kai įėjau į vidų, namai kvėpėjo keptais obuoliais, moterys ilsėjosi po ryto darbų, Danutės vyras, o ponios Natalijos sūnus Gintautas, ruošėsi remontuoti mašiną. Pasak Danutės, gyvuliai, ruošia – visos dienos vienodos. Šeštadienis įdomesnis, nes Danutė medžiotojams ruošia pietus. O kai pradėjo pasakoti, kad neseniai šeštadienį dalyvavo medžioklėje, buvo varovė, negalėjo sulaikyti juoko. Dalyvavo dar kelios moterys, nes Tauragnų medžiotųjų būrelis vieną kartą per metus į medžiolę kviečia ir moteris. Įspūdžių daug, varove būti patiko.

Žiemą daugiau laisvo laiko, jo lieka ir skaitymui, ir televizoriui. Danutė mėgsta skaityti apie maisto ruošimą, apie sveikatą. Ji pabrėžė, kad žiūri tik lietuviškus serialus, o abi moterys kartu prie televizoriaus susėda, kai rodo „Prieš srovę“, „Abipus sienos“, „Stilių“, „Bėdų turgų“ ir kitas

panašias laidas. Valkauskų namuose netrūksta žmonių. Kai atvažiauvau, buvo 12-ta valanda, o aš jau buvau penkta, apsilankiusi jų namuose. „O kur dar vakaras“, – juokėsi moterys. Būna, kad su kokia kaimyne ir tris valandas prakalba, tada darbai jau lieka vėlesniam laikui. Pasakė taip ir susirūpino, kad dabar kaimynės neateis, pamanyt, kad darbus dirbti trukdo. Tikrai ne, eikit, bendraukit, tikrai žinau, kad Valkauskų namuose žmonės visada laukiami! Ponia Natalija pasakojo, kad su kaimynais puikiai sutaria, visi savi, važiuodami ar eidami pro jų namus kartais tiesiog užsuka pasilabinti ar pasiteirauti, kaip sekasi, ir vėl išskuba su reikalais. Atrodo, smulkmena, bet kokia ji svarbi. Norėjau paklausti, ar nebūna liūdna kaime, bet atsakymas jau buvo aiškus. Moterys džiaugėsi bendravimu ir gerais kaimynais: „Pripratusios su žmonėmis ir tarp žmonių“.

Danutė ir jos vyro mama buvo ir kai kuo susirūpinusios: kaimuose daugėja vienišų žmonių, o pas tokius, ypač atokiau gyvenančius, užteina visokie prašalaičiai, apsimetę padegėliais. Žmonės geri, duoda sviesto, sūrio, bet ne valgio tokiems reikia, o pinigų. O tada ir iki nelaimės gali būti netoli. Kaimo žmonės lanko ir įvairių sektų nariai, labai daug ir gražiai kalba, jų vilionėms atsispirti nelengva. (Ir aš pati tai patyriau vieną vasarą – sunkiai sekėsi išprašyti nekviestus svečius). Mieli kaimų žmonės, būkit atsargesni, norėdami bendrauti su nepažįstamais, pagalvokit, kodėl jie eina pas vieniškiuose gyvenančius žmones, o ne ten, kur namai stovi vienas šalia kito, – kalbėjo moterys.

Važiuoju toliau. Dabar tegu bus namas kaimo viduryje. Žinoma, pasiklausinėju, kas kur gyvena, kad netektų tuščiai belstis. Duris atidarė **Elena Maniušienė**. Dideliuose namuose gyvena tik namų šeimininkė ir jos neįgali dukra Daiva. Pataikiau

nelabai geru laiku – tą dieną suėjo lygiai treji metai nuo ponios Elenos vyro mirties. Bet, kaip sakė moteris, „viena diena linksmesnė, kita liūdnė, taip ir gyvenam“. Ponios Elenos dienos slenka ta pačia tvarka – dukters priežiūra, krosnies kūrenimas, virimas, tvarkymasis namuose. Gyvulių neturi jau seniai. Apsižvalgiau – ant stalo maldaknygės, laikraščiai „Utenis“, „Lietuvos rytas“, kuriuos prenumeruoja. Džiaugiasi, kad paštininkė Irena atveža bendruomenės laikraštį „Po Tauragnų dangum“, kurį perskaito kelis kartus. Pirmiausia pažiūri, kieno koks jubiliejus buvo. Moteris turi du televizorius, nes Daiva labai mėgsta koncertus, o ponia Elena žiūri publicistines laidas ir meksikietiškus serialus. Kaimynų žiemą yra tik vienoj pusėj, bendrauja su artimiausiu, o vasarą Maleckažemyje daugiau žmonių, daugiau ir bendravimo. Kol kalbėjaisi su ponia Elena, netilo telefonas. Moteris džiaugėsi, kad turi su kuo pasikalbėti, skambina ir kaimo žmonės, ir giminės iš miestų. O labiausiai džiaugėsi ir pasakojo apie kaimynės Klimanskienės dukrą ir anūką – didžiausius pagalbininkus ir ūkyje, kai reikia ką paremontuoti, ir prižiūrint Daivutę, jie nuperka ir didesnių prekių parduotuvėj. Ponia Elena, kaip ir kiti kaimo žmonės, būtiniausias prekes perka atvažiuojančiose parduotuvėse.

Atsisveikinu. Daiva nelabai patenkinta, nes ji norėjo pabendrauti. Man truputį gėda, nes aš nesupratau jos norų. Poniai Elenai dabar reikės laiko nuraminti dukterį.

Į Stasės Juknevičienės namus belstis nereikėjo, moteris tvarkėsi apie namus lauke, kaip tik ruošėsi eiti vidun. Ponia Stasė gyvena viena, vyras miręs, vaikai sukūrę savo šeimas. Vėlų rudenį ir žiemą dienos slenka vienodai. Tvarkosi namuose, mezga

anūkams kojines, kaip pati sako, „negi sėdėsi sunėrus rankas, kol paeinu, tai ir einu“. Į Maleckažemį net penkis kartus per savaitę atvažiuoja parduotuvės (viena net iš Zarasų r.), jose ir perka būtiniausias prekes. Visa kita nuperka vaikai. O jie atvažiuoja dažnai, anūkai irgi, labai daug padeda namuose, nudirba tuos darbus, kurių pati negali. Ir bara, jeigu imasi ko nors, kas, jų manymu, mamai jau per sunku. Vaikai ir nuveža, jei reikia, pas daktarus ar aplankyti kapų. Džiaugėsi, kad kol kas aplenkia rimtesnės ligos.

Ant spintelės guli krūva laikraščių, jų atveža vaikai, o pati prenumeruoja „Vakaro žinias“, mielai skaito bendruomenės laikraštį „Po Tauragnų dangum“. Kai atvažiuoja vaikai, bendruomenės laikraštį irgi perskaito. Ypač jis įdomus žentui Arūnui, žemaičiui. Viename laikraštyje rado parašyta tarmiškai, tai labai domėjosi ir visiems rodė. Ponia Stasė net nusijuokė apie tai pasakodama, „lyg mes nežinotumėm, kaip kalbam“. Per televizorių žiūri žinias (būtinai!) ir serialus. Turi du mėgstamus meksikietiškus ir žiūri lietuviškus: „Širdys paklydėlės“ ir kitus. Pažiūri ir pokalbių laidas, tik „jokių Jurgelevičiūčių“ ir tų, „kur niekina prezidentą Brazauską“. Bendrauja su kaimyne Virvytiene, dar su keliais kaimynais pasikalba telefonu – apie sveikatą, kasdieninius rūpesčius.

Nors pūtė žvarbus vėjas, buvo šalta, o ir mano senutėlė mašina truputėlį strigo, bet jausmas, apsilankius pas šituos žmones, buvo puikus. Šilti, nesumeluoti (tą sakė akys) žodžiai apie savo artimuosius ir ypač apie kaimynus, jokių dejavimų, tik džiaugsmas, kad ligos dar labai nepuola, kad geri kaimynai – ilgai neleido pamiršti apsilankymo Maleckažemyje. Ponia Elena, išlydėdama mane, pasakė: „Būk pats geras, ir kiti bus geri“. Jei dažniau prisimintume šią taisyklę, gyventi būtų paprasčiau.

Liubovė Skliaustienė, socialinė darbuotoja

SOCIALINIS DARBAS MŪSŲ SENIŪNIJOJE

Socialinis darbas seniūnijoje atliekamas pastoviai. Vertinama atskirų šeimų (asmenų) buities ir gyvenimo sąlygos. Dėl socialinės paramos skyrimo įvairių grupių asmenims teikiama siūlymai savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriui. Mūsų seniūnijoje yra 1453 gyventojai. 43 dar ne pensijinio amžiaus gyventojai turi negalią, per 100 pensijinio amžiaus gyventojų su negalia gaudavo pinigus už slaugą, bet šiais metais daug slauga nepratešta. Šių pinigų žmonės nebegaus.

Seniūnijoje vedama socialinių grupių apskaita. Įregistruoti 47 socialinės rizikos asmenys. Tvarkomi dokumentai kompensacijoms už kietą kurą gauti. Intervencinius maisto produktus seniūnijoje gavo 236 asmenys. Produktai buvo dalijami penkis kartus per metus. Iš viso išdalinta 5,5 tonos produktų. Sutvarkytos 32 bylos nemokamam maitinimui gauti.

Seniūnijos teritorijoje 10 socialinės rizikos šeimų, kuriose auga 20 nepilnamečių vaikų, buvo nustatytas socialinių paslaugų poreikis ir teikiama socialinė priežiūra. Renkama ir kaupiama informacija apie šių šeimų problemas, jų socialinę aplinką. Vyksta tėvų mokymai, susitikimai su psichologais pagal Socialinės Politikos Grupės programą KELRODIS. Gaila, kad ne visi tėveliai dalyvauja. Lankantis seniūnijos socialinės rizikos šeimose, auginančiose vaikus, buvo surašyta 124 buities tyrimo aktai.

Seniūnija sensta, jaunos šeimos išvažiuoja į užsienį. Gimstamumas seniūnijoje mažėja. Visi žinom, kad uždaryta pagrindinė mokykla, liko tik keli pradinukai, bet nereikia nusiminti. Mano nuomone, po kokių trejų, ketverių metų pas mus pradinukų bus daugiau.

Norėčiau visiems palinkėti susiklausymo, kad kiekvienas iš mūsų būtų neabejingas matydamas kaimynų bėdas, o paskambintų į seniūniją ar ateitų pasikalbėti. Vienas kitą paremdami pasiektume, kad mūsų seniūnijoje gyventi visiems būtų geriau.

Tradicinių Kūčių valgių simbolinės reikšmės

Obuolys. Jis laikomas skalsos ir laimės simboliu. Todėl ir per Kūčias dažnai valgomas iškart po kalėdaičių. **Žirniai** simbolizuoja ašaras, todėl per Kūčių vakarienę jų reikia suvalgyti kuo daugiau, kad ateinančiais metais mažiau tektų verkti. **Kviečiai** nuo Kristaus laikų buvusi kasdieninė duona ir žmonių brolybės priminimas. Toliau – **medus**. Neabejokite, tai pats nuostabiausias šviesos ir sveikatos linkėjimas. Pusdubeniuose patiekta **žuvis** – ne šiaip žuvis, o apaštalų, kurie buvo žvejai, priminimas. Privalgęs **spanguolių kisielių**, žmogus pasirūpina puikia apsauga, – priešai jo nei apgaus, nei sutrins. O su kiekvienu **duonos** kąsneliu įgyjame daugiau stiprybės, proto, ištikimybės, susivaldymo ir gerumo. Kūčių vakarienę verta valgyti ilgai, kad ilgesnį gyvenimą prisiviliotume. Po vakarienės jau nekrasnokite, jeigu nenorite suardyti šeimos vienybės. Ši vakarą stalo nukraustyti nereikia. (iš interneto)

KVIEČIAME

Gruodžio 11 dieną 18 val. kultūros centre premjera – Bergmano „Paskutinis kavalierius“. Vaidina Jonas Belopetravičius, Vijolė Budvytienė, Gailė Budvytytė, Alvydas Danauskas, Elena Juodienė, Aldona Kirkienė, Rūta Kovalskytė, Gražina Kunickienė, Ramūnas Tumėnas, Vilma Valienė, Valda Žebelinė. Režisierė **Loreta Juškėnienė**.

Koncertuos Utenos muzikos mokyklos auklėtiniai.

Gruodžio 26 d. 18 val. – Tradicinė Kalėdinė vakaronė. Dainos, nominacijos, malonūs siurprizai.

Per Kūčias negalima

- * Valgyti mėsinių patiekalų.
- * Sakoma, kad jei per Kūčias kam nors ką paskolinsi, tai jam kartu ir savo laimę atiduosi.
- * Nelaužyk balanų, neskaldyk malkų, nes gyvuliai gali ragus nusilaužti.
- * Negalima ir siūti, nes priešingu atveju avims galvos svaigs, gyvuliai sunkiai priauglio susilauks.
- * Verpti, malti, malkų skaldyti, kulti taip pat negalima. Šie triukšmingi darbai gali supykinti Perkūną, o šis sukels ateinančių metų didžiules vasaros audras, jos pakenks pasėliams, gyvuliams, trobesiams, žmonėms.
- * Sakoma, kad Kūčių naktį dvyliktą valandą gyvuliai ima tarp savęs kalbėtis, tačiau žmonėms nevalia jų klausytis, nes tas, kas jų kalbą išgirsta, greitai miršta. (iš interneto)

A†A *Seniūnijoje lapkričio mėn. mirė*

Zuzana Papirtienė, Tauragnai, 85 m.

Elena Barkuvienė, Daunorių k., 93 m.

Užjaučiame artimuosius.

Nuotraukos Danguolės Grabauskienės, Bronės Juknevičienės, Aldonos Kirkienės, Žymanto Trimonio,
Paruošė Danguolė Grabauskienė
Spausdino Utenos spaustuvė